

НЕГАТИВНІ ФІНАНСОВІ НАСЛІДКИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ НАКОПИЧУВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ст. викладач **Абрамчук М.Ю.**, студент гр. Фс-32 **Луговський О.А.**

Нині Пенсійне забезпечення в Україні знаходиться у стані реформування через запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Проте, накопичувальна система є більш вразливою щодо прояву фінансових ризиків, особливо обумовлених фінансовими кризами як внутрішніми так і зовнішніми.

Проведений аналіз наукових досліджень вітчизняних науковців у сфері вивчення впливу запровадження та функціонування в Україні накопичувальної системи пенсійного забезпечення на соціально-економічний стан країни дозволив виявити наступні негативні фінансові наслідки.

1. Погіршення фінансового стану Пенсійного фонду України що обумовлене в першу чергу, умовами запровадження накопичувальної пенсійної системи. Так, джерелом наповнення накопичувальної системи має стати частина пенсійних внесків, які на теперішній час у повному обсязі спрямовуються до Пенсійного фонду. Внаслідок цього, виникне ефект так званих «випадаючих доходів» що гарантовано призведе до погіршення фінансового стану ПФУ.

2. Знецінення пенсійних накопичень, що може відбуватися з декілька причин. По перше, процес накопичення заощаджень втрачає сенс у наслідок перевищення рівня інфляції у країні понад 5-8%. По друге, зниження вартості пенсійних активів здійснюється в результаті різкого зниження ринкової вартості фондових активів (цінних паперів, в яких розміщено пенсійні накопичення).

3. Розбалансування накопичувальної пенсійної системи через вплив зовнішніх чинників, наприклад, кризових явищ у закордонних країнах. Це може статися у випадку вкладення значної частки пенсійних активів у цінні папери, погашення та отримання доходу за якими гарантовано урядами іноземних держав.

4. Дестабілізація та розбалансування фінансових ринків, передусім фондового. Накопичувальний пенсійний фонд може стати найпотужнішим оператором і маніпулятором фінансових ринків що обумовлено обов'язковістю накопичувальної системи та гарантованими надходженнями грошових коштів у прогнозованих обсягах. Отже, за умови недостатньо досконалого регулювання та появи осіб, зацікавлених заробити на валютних та відсоткових спекулятивних коливаннях, накопичувальний фонд може стати дестабілізуючим чинником що матиме потенційну можливість свідомого розбалансування фінансових ринків.

5. Погіршення матеріального стану майбутніх пенсіонерів, що може статися з наступних причин: внаслідок прояву інвестиційних ризиків обумовлених довготривалою макроекономічною ситуацією, різного роду фінансових криз, форс мажорних обставин тощо; внаслідок інфляційних процесів, поправки на які (на рівень інфляції) для накопичувальної пенсійної системи законодавчо не передбачені. Тобто, анuitет розраховується актуарно та залишається постійним протягом усього життя пенсіонера, отже рівень споживання пенсіонера за рахунок накопичувальної складової буде зменшуватися із року у рік; внаслідок неплатоспроможності страхових компаній – провайдерів анuitету тощо.

Для подолання вищезазначених наслідків та підвищення фінансової стійкості накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування що запроваджується, необхідно здійснити низку заходів, основними з яких, на нашу думку, є наступні: пошук способів збільшення доходів Пенсійного фонду України та нових джерел

їх поповнення (збільшення рівня оплати праці, посилення відповідальності за використання нелегального робочого місця та виплату тіньової заробітної плати, введення податку на багатство тощо); формування державних пріоритетів щодо мінімізації фінансових ризиків при інвестуванні пенсійних активів на довгострокову перспективу; запровадження системи гарантування пенсійних вкладів накопичувальної системи забезпечення; розроблення концепції випуску державних пенсійних облігацій, які повинні мати статус облігацій внутрішніх державних позик України та забезпечення доступу до них страхових компаній; вдосконалення системи управління пенсійними активами; запровадження більш гнучкої системи визначення пенсійного віку для забезпечення уникнення більш вразливих категорій населення інвестиційних ризиків тощо.

Отже, Накопичувальна система пенсійного забезпечення що запроваджується в Україні у теперішній час може стати додатковим джерелом негативних фінансових наслідків для соціальної та економічної сфер. Тому, постає завдання розроблення та запровадження системи заходів, що нейтралізують, чи принаймні мінімізують вплив зазначених ризиків на соціально-економічний стан країни.

Абрамчук, М.Ю. Негативні фінансові наслідки запровадження та функціонування накопичувальної системи пенсійного забезпечення [Текст] / М.Ю. Абрамчук, О.А. Луговський // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 355-356.